

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

24267/09/03
Katowice, dnia 28 sierpnia 2009 r.

**Pan
Miroslaw Mazur
Prezydent
Miasta Zawiercie**

LKA-410-14-08/2009
P/09/134

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Miejskim w Zawierciu², w zakresie gospodarowania w latach 2006 – 2008 w gminie stałymi odpadami komunalnymi, w tym zwłaszcza ulegającymi biodegradacji.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 23 czerwca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działania Gminy w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

I. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia:

1. Nie prowadzenie, do czasu zakończenia kontroli, ewidencji umów zawartych przez właścicieli nieruchomości z przedsiębiorcami na odbieranie odpadów komunalnych, co stanowiło naruszenie art. 3 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu

¹ Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”,

² Zwanym dalej „Urzędem”

czystości i porządku w gminach³. Zgodnie z art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw⁴ ewidencja miała być utworzona do 13 kwietnia 2006 r. Brak przedmiotowej ewidencji p.o. Kierownika Referatu Ochrony Środowiska⁵ wyjaśniała trudnościami sprzętowymi i brakiem oprogramowania oraz nadmiarem bieżących obowiązków, m.in. związanych z koniecznością uporządkowania spraw zaległych, które przejęła we wrześniu 2007 r.

W celu utworzenia przedmiotowej ewidencji Prezydent Miasta nie wyegzekwował, od żadnego z 5 przedsiębiorców odbierających w 2005 r. odpady komunalne, przekazania wykazów umów zawartych z właścicielami nieruchomości na dzień 13 października 2005 r. Zgodnie z art. 10 ust. 6 ustawy o zmianie ustawy o odpadach wykazy te miały zostać przekazane do 13 listopada 2005 r.

Brak ewidencji powodował, że Urząd nie dysponował wiedzą, m.in. o liczbie właścicieli nieruchomości nie mających podpisanych umów z przedsiębiorcami na odbiór odpadów komunalnych. Uniemożliwiało to bieżące i skuteczne sprawowanie kontroli wypełniania przez właścicieli obowiązków ustalonych w tym zakresie w regulaminie utrzymania czystości. W ocenie NIK nie rekompensowała powyższego rosnąca liczba działań interwencyjnych Straży Miejskiej w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta (148 interwencji w 2006 r. i 265 w 2008 r.), gdyż tylko niektóre z nich dotyczyły spraw nie wyposażania nieruchomości przez właściciela w urządzenia do gromadzenia odpadów oraz nie utrzymywania na jej terenie czystości i porządku.

Powyższy stan znacząco zwiększał ryzyko nielegalnego pozbywania się przez mieszkańców odpadów komunalnych do środowiska, co potwierdzało m.in. ciągle występowanie na terenie miasta miejsc nielegalnego składowania odpadów. Przeprowadzone przez kontrolerów NIK oględziny 5 z 21 takich miejsc wykazały, że w 4 znajdowały się zarówno odpady świeże, jak i zalegające od dłuższego czasu (zarośnięte trawą i krzewami) w postaci: papieru, szkła, plastiku, odpadów zielonych, odpadów budowlanych, elementów wyposażenia wnętrz i sprzętu AGD, a także odpadów niebezpiecznych (oleju, smarów, opon samochodowych, eternitu).

2. Nie egzekwowanie przez Prezydenta Miasta, w latach 2006 – 2008, wypełniania przez przedsiębiorców odbierających odpady komunalne obowiązku, ustalonego w art. 9a ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości, dotyczącego przekazywania w terminie do 15 dnia po upływie każdego miesiąca, wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi w poprzednim

³ Dz. U. z 2005 r., Nr 236, poz. 2008 ze zm., zwanej dalej „ustawa o utrzymaniu czystości”

⁴ Dz. U. Nr 175, poz. 1458 ze zm. zwanej dalej „ustawą o zmianie ustawy o odpadach”

⁵ Zwanego dalej „ROS”

miesiącu umowy na odbieranie odpadów komunalnych zostały zawarte, rozwiązane lub wygasły.

W latach 2006-2008 spośród 5 przedsiębiorców tylko jeden złożył wymagane ww. przepisem wykazy umów (w tym 27 z opóźnieniem od 1 do 10 dni), jeden nie złożył żadnego, a pozostałych trzech złożyło 36 wykazów, w tym 22 z opóźnieniem wynoszącym od 1 dnia do 27 miesięcy. Odpowiedzialny od 3 września 2007 r. za prowadzenie ewidencji umów pracownik ROŚ nie wymaganie od przedsiębiorców realizacji obowiązku dostarczania przedmiotowych wykazów wyjaśniał dużą ilością pracy związanej z prowadzeniem spraw bieżących i koniecznością uporządkowania istniejącego wcześniej bałaganu i niekompletnych dokumentów.

3. Nie egzekwowanie przez Prezydenta Miasta od przedsiębiorców wypełniania obowiązku, wynikającego z art. 9 a ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości, w zakresie przekazywania informacji rocznych o masie i rodzajach odebranych odpadów komunalnych i sposobach ich zagospodarowania, w terminie do końca pierwszego kwartału za poprzedni rok kalendarzowy.

Za lata 2006 - 2008 spośród odpowiednio: pięciu, sześciu i ośmiu przedsiębiorców posiadających zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, ww. informacji Prezydentowi Miasta nie przedłożyło odpowiednio dwóch (40 %), dwóch (33,3 %) i pięciu przedsiębiorców (62,5 %). Z kolei spośród 10 złożonych informacji, trzy przekazane zostały do Urzędu z opóźnieniem od 15 do 44 dni w stosunku do terminu określonego ww. przepisem. W przypadku Zakładu Gospodarki Odpadami sp. z o.o. w Zawierciu⁶ wymagane informacje roczne za lata 2006 - 2008 zostały przesłane do Urzędu dopiero 29 maja 2009 r., tj. po rozpoczęciu kontroli NIK.

Pan Prezydent potwierdzając, że nie wszyscy przedsiębiorcy składali przedmiotowe informacje wyjaśniał, że pismem z 16 stycznia 2008 r. przypomniał przedsiębiorcom prowadzącym odbiór odpadów komunalnych o obowiązkach dotyczących składania przedmiotowych informacji rocznych. Powyższe działanie Pana Prezydenta NIK ocenia jednak za niewystarczające, gdyż jak wynika z opisanych wcześniej danych za lata 2007-2008 wymaganych informacji rocznych nie złożyło nadal kilku przedsiębiorców.

Brak informacji od przedsiębiorców skutkowało nieposiadaniem przez Urząd rzetelnych danych o ilości zebranych, a także poddanych recyklingowi i zdeponowanych na składowiskach odpadów komunalnych. Zdaniem NIK podważało to wiarygodność

⁶ Spółka z wyłącznym udziałem gminy, zwana dalej „ZGO sp. z o.o.”

danych prezentowanych przez Urząd w dokumentach, m.in. w sprawozdaniu z realizacji Planu Gospodarki Odpadami⁷.

4. Podanie do publicznej wiadomości przez Prezydenta 29 sierpnia 2006 r., tj. z opóźnieniem przeszło 4 miesiące, w stosunku do terminu ustalonego w art. 10 ust. 2 ustawy o zmianie ustawy o odpadach (13 kwietnia 2006 r.), wymagań dla przedsiębiorców ubiegających się o uzyskanie zezwoleń na świadczenie na terenie gminy usług odbierania odpadów komunalnych, o których mowa w art. 7 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku.

Wskutek opóźnienia publikacji wymagań, do końca 2006 r. pięciu przedsiębiorców prowadziło działalność na podstawie zezwoleń uzyskanych przed październikiem 2005 r., w których nie określono, np. poziomu odpadów komunalnych ulegających biodegradacji dopuszczonych do deponowania na składowiskach oraz sposobu realizacji obowiązku ograniczenia masy tych odpadów.

Stwierdzono również naruszenie przez Prezydenta postanowień art. 10 ust. 4 ustawy o zmianie ustawy o odpadach, wskutek nie wygaszenia z urzędu bez odszkodowania zezwoleń dwóch przedsiębiorców na odbiór odpadów komunalnych, którzy w wymaganym terminie (do 28 lutego 2007 r.) nie złożyli wniosków o zmianę posiadanych zezwoleń. Przedsiębiorcy stosowne wnioski złożyli 26 lipca 2007 r. i 29 maja 2009 r. Pan Prezydent stwierdził, że sprawa nie wygaszenia zezwoleń ww. przedsiębiorców wymaga wyjaśnienia, toteż zobowiązał do tego podległych pracowników.

5. Prowadzenie w Urzędzie postępowań administracyjnych w zakresie wydawania przedsiębiorcom zezwoleń na odbiór odpadów od właścicieli nieruchomości z naruszeniem terminów określonych w art. 35 § 2 i § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁸.

Spośród 8 złożonych, w latach 2006 – 2008, wniosków przedsiębiorców o wydanie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych, w dwóch przypadkach wydanie stosownych decyzji nastąpiło 43 i 75 dni po terminie określonym w ww. przepisie, a w jednym przypadku, dotyczącym wniosku przedsiębiorcy z 6 listopada 2006 r., postępowanie w tej sprawie nie zostało zakończone do 17 czerwca 2009 r. Stwierdzono również, że w toku tych postępowań - pomimo wynikającego z art. 36 kpa obowiązku - nie informowano przedsiębiorców o przyczynach nie załatwienia spraw w terminie i nie wskazywano nowego terminu załatwiania spraw. Pan Prezydent informując, że

⁷ Zwany dalej „PGO”

⁸ Dz. U. z 2000 r. Nr 98 poz. 1071 ze zm., zwanej dalej „k.p.a.”.

o niezakończonym postępowaniu dowiedział się od kontrolerów NIK, wyjaśniał stwierdzone w tym zakresie nieprawidłowości niedopełnieniem obowiązków przez byłych pracowników Urzędu.

6. Nie korzystanie przez Prezydenta z ustalonego w art. 8 b ust. 1 i ust. 5 ustawy o utrzymaniu czystości uprawnienia do kontroli zgodności działalności przedsiębiorców prowadzących odbiór odpadów komunalnych z udzielonym im zezwoleniem. Zdaniem NIK brak takiej kontroli – wyjaśniany przez Pana Prezydenta brakiem skarg na działalność przedsiębiorców – umożliwiał nieprzestrzeganie przez przedsiębiorców obowiązujących przepisów ustawy o utrzymaniu czystości, a także warunków wydanych im zezwoleń, np. w zakresie przekazywania wykazów umów i informacji rocznych o odebranych i o zagospodarowanych odpadach komunalnych, co przedstawiono wcześniej w niniejszym wystąpieniu.
7. Nie uchwalenie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy w terminie do 13 stycznia 2006 r., określonym w art. 10 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o odpadach. Przedmiotowy regulamin uchwalono 25 stycznia 2006 r., a do publicznej wiadomości podano 16 marca 2006 r. Opóźnienie wynikało z wycofania w grudniu 2005 r. przez Prezydenta Miasta z obrad Rady Miejskiej projektu uchwały w celu uwzględnienia uwag zgłoszonych 19 grudnia 2005 r. przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, a także wydania przez Wojewodę Śląskiego 2 marca 2006 r. rozstrzygnięcia nadzorczego, stwierdzającego nieważność części uchwały z uwagi na ujęcie w niej regulacji ustalonych normami prawnymi o charakterze powszechnie obowiązującym, m. in. w ustawie o utrzymaniu czystości. Wydane rozstrzygnięcie Wojewoda uzasadniał m. in. wyrokiem NSA z 14 października 2002 r.

Ustalono przy tym, że nie były przestrzegane postanowienia § 17 pkt 1 ww. regulaminu, ustalające obowiązek rejestracji przez przedsiębiorców masy zbieranych selektywnie odpadów na indywidualnych kontaktach właścicieli nieruchomości. Stan ten p.o. Kierownika ROŚ wyjaśniała ujęciem przedmiotowego zapisu z zamiarem wprowadzenia dopiero w przyszłości ważenia przez przedsiębiorców odpadów komunalnych odbieranych od właścicieli nieruchomości.

Stwierdzono również, że mimo dokonania 18 lutego 2009 r. aktualizacji PGO, postanowienia ww. regulaminu nie zostały do niego dostosowane do czasu zakończenia kontroli (17 czerwca 2009 r.). Było to niezgodne z art. 4 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości, ustalającym obowiązek dostosowania regulaminu do gminnego planu gospodarki odpadami w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od daty uchwalenia tego

planu. W konsekwencji w obowiązującym regulaminie stanowiono, np. w § 15, że w 2010 r. ilość odpadów ulegających biodegradacji, która musi zostać wyselekcjonowana i poddana recyklingowi wynosi 1 781 Mg, podczas gdy w aktualizacji PGO podawano, że ilość takich odpadów wyselekcjonowanych i poddanych recyklingowi wynieść musi 3 421 Mg.

8. Uchwalenie w dniu 23 maja 2007 r., po przeszło 1,5 rocznym okresie obowiązywania w aktualnym brzmieniu przepisów art. 6 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości, górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi odbierania przez przedsiębiorców wymieszanych i selektywnie gromadzonych odpadów komunalnych, w związku z przedstawieniem stosownego projektu uchwały przez Prezydenta Miasta dopiero w kwietniu 2007 r.

NIK nie podziela wyjaśnień Pana Prezydenta, że przepisy ww. ustawy nie obligują do podjęcia uchwały w przedmiotowej sprawie w przywołanym terminie. Zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym do 12 października 2005 r. rada gminy mogła ustalać górne stawki, natomiast po zmianie ustawy o utrzymaniu czystości, tj. od 13 października 2005 r., rada gminy określała w drodze uchwały górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości.

Uchwalane w latach 2007-2008 wysokości górnych stawek opłat w przypadku odpadów selektywnie zbieranych były niższe o 14-15 % od stawek opłat za odbiór odpadów wymieszanych. Urząd nie prowadził dotychczas kontroli prawidłowości stosowania uchwalonych stawek opłat przez przedsiębiorców odbierających od właścicieli nieruchomości odpadów komunalnych wymieszanych i selektywnie zebranych. Przeprowadzona przez NIK wrywkowa analiza wykazała, że w okresie objętym kontrolą przedsiębiorcy stosowali opłaty nie przekraczające uchwalonych przez radę stawek, przy czym opłaty najwyższe stosował ZGK sp. z o.o w Zawierciu.

9. Nie podanie w opublikowanej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej informacji - wymaganej art. 3 ust. 2 pkt 6a ustawy o utrzymaniu czystości - danych o wszystkich zbierających na terenie miasta zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, pochodzący z gospodarstw domowych. Według stanu na dzień 28 maja 2009 r. w przedmiotowej informacji wykazano bowiem tylko 21 zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, podczas gdy według danych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska⁹ na terenie miasta Zawiercia zarejestrowanych było 32 zbierających taki sprzęt. Stan ten, w świetle ustaleń NIK, miał związek z faktem, że tylko 6 spośród

⁹ <http://rzseie.gios.gov.pl>.

zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny wywiązało się z obowiązku przedłożenia Prezydentowi w terminie 30 dni od dnia podjęcia działalności stosownych informacji. Pozostali zbierający prowadzili działalność bez powiadomienia Prezydenta Miasta, co było niezgodne z przepisami art. 39 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym¹⁰. P.o. kierownika ROŚ wyjaśniała, że wskutek braku w Urzędzie informacji od przedsiębiorców o podjęciu działalności, podaną do BIP w dniu 23 lipca 2007 r. informację o zbierających zużyty sprzęt na terenie gminy sporządzono na podstawie danych ujętych w rejestrze GIOŚ. Stwierdziła również, że dotychczas nie podejmowano żadnych działań wobec przedsiębiorców, którzy nie złożyli Prezydentowi Miasta wymaganych informacji oraz, że aktualnie przewiduje się wystąpienie do firm wpisanych do rejestru GIOŚ z pismem przypominającym o obowiązku przedłożenia takiej informacji. NIK zwraca uwagę, że niedopełnienie przez przedsiębiorcę obowiązku ustalonego w ww. przepisie, zgodnie z art. 75 pkt 2 b ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym stanowi wykroczenie.

10. Niepełną realizację, ustalonych w uchwalonym 26 maja 2004 r. PGO, a także w uchwalonej w lutym 2009 r. jego aktualizacji na lata 2008-2011, zadań dotyczących gospodarowania odpadami.

W szczególności dopiero od 2007 r. podjęto w sposób ciągły selektywną zbiórkę odpadów ulegających biodegradacji oraz ich recykling w kompostowni ZUK sp. z o.o., wskutek czego w 2006 r. planowanemu odzyskowi i recyklingowi nie poddano 1 079 Mg takich odpadów. W latach 2007 - 2008 natomiast zebrane i poddane recyklingowi ilości odpadów ulegających biodegradacji (według Urzędu odpowiednio 541,1 Mg i 563,7 Mg, a według informacji przedsiębiorców 605,1 Mg i 785,7 Mg) były niższe od ilości przedmiotowych odpadów, jakie według PGO i jego aktualizacji winny być poddane recyklingowi (odpowiednio 1 239 Mg i 2 622 Mg). NIK uwzględniając zapisy ujęte w aktualizacji PGO, wskazujące na potrzebę rozszerzenia na terenie gminy zbiórki odpadów ulegających biodegradacji, w tym zakupu odpowiednich ilości pojemników i worków na te odpady, istotnego zwiększenia poziomu recyklingu tych odpadów, a także brak w Urzędzie danych o właścicielach nieruchomości prowadzących indywidualnie kompostowanie odpadów, nie podziela stanowiska ujętego w wyjaśnieniach p.o. kierownika ROŚ, że przyczyną niskiego poziomu zbierania i recyklingu odpadów ulegających biodegradacji jest ich kompostowanie w gospodarstwach.

¹⁰ Dz. U. Nr 180, poz. 1495 ze zm. zwanej dalej „ustawą o zużytym sprzęcie elektrycznym”

NIK zwraca uwagę, że osiągnięte dotychczas rezultaty w zakresie recyklingu odpadów ulegających biodegradacji, wskazują na potrzebę zintensyfikowania przez gminę działań w przedmiotowym zakresie, w celu zapewnienia realizacji określonego w art. 16 a pkt 4 ustawy o odpadach oraz w dyrektywach Unii Europejskiej¹¹ obowiązku ograniczenia do końca 2010 r. masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych do składowania - do nie więcej niż 75 % wagowo, w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r., tj. według aktualizacji PGO o 3 421 Mg.

11. Uchwalenie aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami na lata 2008 - 2011, w dniu 18 lutego 2009 r., tj. z ponad 8 miesięcznym opóźnieniem w stosunku do wymaganego terminu (26 maj 2008 r.), wynikającego z art. 14 ust. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach¹² określającego, że plany gospodarki odpadami podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata. Pan Prezydent wyjaśniał, że wpływ na opóźnienia w przebiegu prac nad projektem aktualizacji PGO miały wątpliwości generowane w związku z uchybieniem terminów uchwalenia planów nadrzędnych (powiatowego i wojewódzkiego). NIK nie podziela tego stanowiska wskazując, że opracowanie pierwszej wersji projektu aktualizacji PGO nastąpiło 15 września 2008 r., a wystąpienie przez Urząd o opinie tego projektu do stosownych organów 13 października 2008 r. Na powstałe opóźnienie wpłynęło również zgłoszenie w grudniu 2008 r. szeregu poprawek do przedłożonego projektu aktualizacji przez Komisję Polityki Przestrzennej i Ochrony Środowiska Rady Miejskiej.
12. Nieterminowe sporządzenie i przedłożenie sprawozdania z realizacji PGO organom, o których mowa w art. 14 ust. 13 pkt 1 ustawy o odpadach. Sprawozdanie za lata 2004 – 2006, przedłożono bowiem Radzie Miejskiej i Zarządowi Powiatu Zawierciańskiego w dniu 13 czerwca 2007 r., tj. z ponad 70 dniowym opóźnieniem w stosunku do terminu wynikającego z wspomnianego przepisu (31 marca 2007 r.). Zadecydowało o tym podjęcie przez Urząd czynności w sprawie udzielenia zamówienia na sporządzenie tego sprawozdania w lutym 2007 r. oraz podpisanie z wykonawcą umowy na jego sporządzenie dopiero 2 kwietnia 2007 r., a także oczekiwanie przez wykonawcę na informacje niezbędne do jego opracowania.

¹¹ Dyrektywy Rady: nr 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów (Dz. Urz. WE L 194 z 25.07.1975, L 78 z 26.03.1991 i L 377 z 23.12.1991), uchylona z dniem 17 maja 2006 r., obecnie Dyrektywa 2006/12/WE z 5.04.2006 r. (Dz. U. UE. L. 06.114.9), nr 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. Urz. WE L 182 z 16.07.1999)

¹² Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 ze zm., zwanej dalej „ustaw o odpadach”

Stwierdzono przy tym, że w sporządzonym sprawozdaniu za lata 2004-2006 brak było wymaganych w PGO ocen w zakresie określenia: stopnia wykonania planowanych zadań (działań), realizacji przyjętych celów, rozbieżności występujących pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem oraz analizy przyczyn tych rozbieżności. Stan realizacji zadań przedstawiono w sposób ogólny, z pominięciem wskazania stopni ich wykonania oraz realizacji założonych celów. Pełniąca obowiązki kierownika ROŚ nie była w stanie wyjaśnić przyczyn braku ww. elementów.

Do dnia 17 czerwca 2009 r. nie sporządzono w Urzędzie kolejnego sprawozdania z realizacji PGO za lata 2007 – 2008, które organ wykonawczy gminy winien przedłożyć radzie gminy i zarządowi powiatu, zgodnie z ww. przepisami do dnia 31 marca 2009 r. Wykonanie tego sprawozdania planowano dopiero w terminie do końca sierpnia 2009 r. NIK nie podziela stanowiska Pana Prezydenta, że na opóźnienie prac dotyczących sporządzenia przedmiotowego sprawozdania z realizacji PGO wpływ miały uchybienia terminom uchwalenia aktualizacji nadrzędnych dokumentów, tj. powiatowego i wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, gdyż przedmiotowe sprawozdanie dotyczyło realizacji gminnego PGO.

Zdaniem NIK powyższe wskazywało, że zawarte w uchwalonych PGO i aktualizacji PGO wymogi dotyczące nadzoru i monitoringu ich realizacji nie zostały w pełni w Urzędzie zrealizowane.

II. Równocześnie Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia:

1. Wzrost, w latach 2006 – 2008, ilości odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (bez gruzu budowlanego) odpowiednio z 673 Mg do 801 Mg i do 1 298 Mg, na co oprócz podjętej w 2007 r. zbiórki odpadów ulegających biodegradacji wpływało zwiększenie ilości zbieranych selektywnie i poddawanych dalszej segregacji w ZGK sp. z o.o. frakcji odpadów w postaci papieru, tworzyw sztucznych i szkła. Na terenie gminy prowadzono również, w wybranych punktach lub akcyjnie, selektywną zbiórkę leków i baterii, a także odpadów wielkogabarytowych.
2. Uruchomienie w ramach ZGK sp. z o.o. Zakładu Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych, obejmującego m.in. kompostownię przyzgową, sortownię ręczno-mechaniczną odpadów zbieranych selektywnie oraz zakład przeróbczy gruzu. Przedmiotowy Zakład realizowany był wspólnie z gminami Kroczyce i Włodowice, a od 2007 r. również z gminą Poręba.

3. Podjęte przez Pana Prezydenta w 2007 r. roku działania w celu uzyskania dofinansowania ze środków UE do projektu „Rozwój selektywnej zbiórki odpadów poprzez nowe inwestycje – I i II etap”, w tym opracowanie dotychczas dokumentów „Koncepcja rozwoju selektywnej zbiórki odpadów w Zawierciu poprzez nowe inwestycje – etap I” oraz „Wstępnego studium wykonalności”, a także uzyskanie w maju 2008 r. decyzji Zarządu Województwa Śląskiego o warunkach dofinansowania realizacji tego projektu, którego koszt całkowity planowany jest w wysokości 1 411,8 tys. zł, a zakończenie realizacji w 2011 r.
4. Zapewnienie szkoleń o tematyce dotyczącej gospodarowania odpadami dla pracowników Urzędu realizujących zadania w tym zakresie.
5. Podejmowanie przez Urząd działań edukacyjnych i promocyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, obejmujących m.in. udział w akcji „Sprzątanie Świata”, publikację broszur proekologicznych, zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. **Podjęcie działań organizacyjnych w celu zapewnienia terminowego wykonywania zadań dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi, wynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz planu gospodarki odpadami, w szczególności w zakresie objęcia wszystkich mieszkańców zorganizowanym odbiorem odpadów komunalnych oraz zintensyfikowania na terenie gminy systemu selektywnej zbiórki poszczególnych frakcji tych odpadów, w tym zwłaszcza biodegradowalnych.**
2. **Utworzenie wymaganej ewidencji umów zawartych przez właścicieli nieruchomości z przedsiębiorcami na odbieranie odpadów komunalnych, zapewniającej skuteczną i bieżącą kontrolę wypełniania przez tychże właścicieli obowiązków wynikających z regulaminu utrzymania czystości i porządku.**
3. **Podjęcie działań organizacyjnych w celu sporządzenia sprawozdania z realizacji PGO za lata 2007-2008.**
4. **Egzekwowanie od przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, terminowego i rzetelnego wypełniania obowiązków w zakresie sporządzania i przekazywania Prezydentowi rocznych informacji o ilości i rodzajach zbieranych odpadów komunalnych oraz sposobach ich zagospodarowania, a także wykazów właścicieli nieruchomości,**

z którymi zostały zawarte umowy na odbieranie odpadów komunalnych oraz wykazów właścicieli, z którymi umowy zostały rozwiązane lub wygasły.

5. Terminowe prowadzenie postępowań administracyjnych w zakresie wydawania przedsiębiorcom zezwoleń na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
6. Podejmowanie kontroli przedsiębiorców prowadzących na terenie gminy gospodarowanie odpadami, w zakresie zgodności wykonywanej przez nich działalności z udzielonymi im zezwoleniami.
7. Wzmoczenie nadzoru i bieżące monitorowanie realizacji ustalanych w planach gospodarki odpadami zadań mających zapewnić poprawę w gminie stanu gospodarowania odpadami komunalnymi.
8. Zaktualizowanie na stronie internetowej Urzędu wykazu przedsiębiorców zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.
9. Podawanie w sprawozdaniach dotyczących zbieranych, poddawanych recyklingowi i unieszkodliwianych odpadów komunalnych informacji opartych na rzetelnych danych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezydenta, w terminie 20 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

D Y R E K T O R
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Katowicach
Gabriela Tutak
z up. mgr Gabriela Tutak
W I C E D Y R E K T O R